

POTOMKOWIE I DOM JANA MACIEJA KULESZY (OK. 1783-1856), KAPITANA WOJSK NAPOLEOŃSKICH, BURMISTRZA GOSTYNIA

Wśród tablic epitafijnych zachowanych na cmentarnym murze kościoła pod wezwaniem św. Małgorzaty w Gostyniu w Wielkopolsce jedna z nich upamiętnia Jana Macieja Kuleszę – napisał Adam Kajczyk w 2014 roku. Było to pierwsze, pionierskie opracowanie drogi życiowej burmistrza Gostynia w latach 1814-1843.

Tablica epitafijna Jana Kuleszy na murze kościoła farnego w Gostyniu

Interesując się genealogią, dążę w miarę swoich możliwości do odkrycia żyjących aktualnie potomków różnych historycznych postaci. Wiemy – między innymi – dzięki wspomnianemu autorowi i innym dokumentom archiwalnym, że Jan Maciej Kulesza z żoną Franciszką Łopińską (1801-1887), córką Ignacego (około 1768-1811), kupca, właściciela szynku i Anny Marii Małgorzaty z Zeidlerów (1773-1826), córki kompozytora muzyki sakralnej Józefa Zeidlera (około 1744-1806), zwanego kompozytorem gostyńskim, miał troje dzieci: Mariannę (niekiedy nazywaną Maryą) urodzoną w 1835, Juliana w 1838 i Tadeusza w 1843 roku.

Julian Kulesza urodził się 17 kwietnia 1838 roku. Jako kapłan wyznania rzymskokatolickiego życie poświęcił służbie Bogu i ludziom. Zmarł w Miłosławiu 20 grudnia 1902 roku. Żegnały go tłumy mieszkańców i mniej liczni księża, których należałoby się spodziewać na uroczystości pogrzebowej (być może nieobecni z powodu zbliżającego się Bożego Narodzenia). W imieniu parafii pożegnał zmarłego Filip Skoraczewski (1838-1910), zastępca prezesa dozoru kościelnego, leśnik, rodem z Godurowa. Podziękowania za ostatnią przysługę i cześć oddaną śp. prałatowi Kuleszy złożyli Ludwik i Marya – siostra i szwagier zmarłego – z Kuleszów Frommowie. W ostatnim etapie swojego życia z synem Julianem mieszkała matka, Franciszka z Łopińskich, która zmarła 5 lutego 1887 roku.

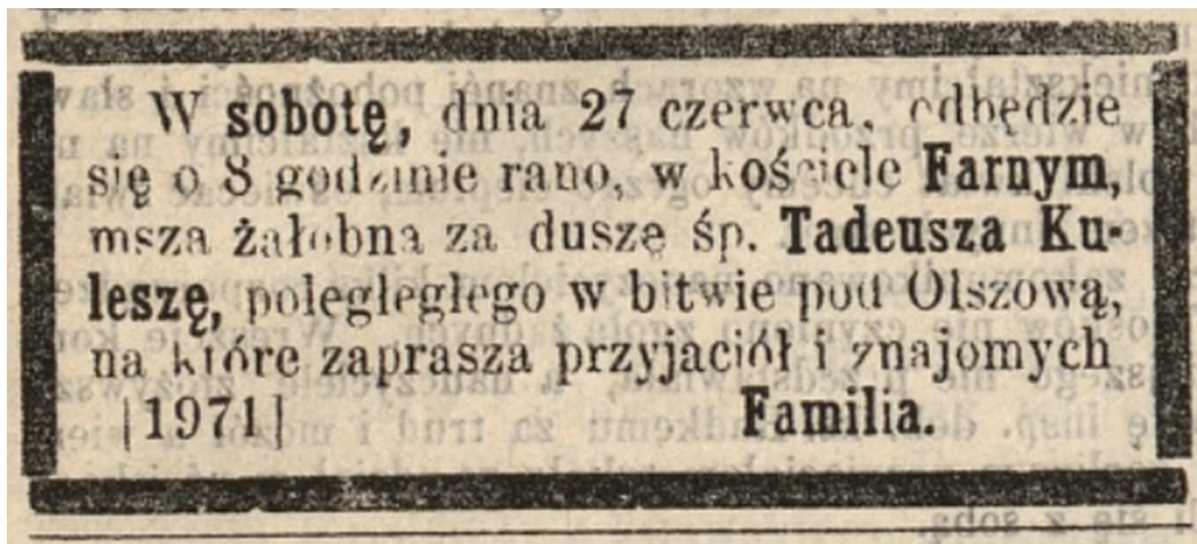
Tadeusz Szymon (1843-1863), młodszy syn kapitana Kuleszy, oddał życie za ojczyznę. Zginął w czasie powstania styczniowego w starciu z wojskami wschodniego wroga 22 marca 1863 roku pod Olszakiem (zwana też pod Olszowym Młynem, Tartakiem, Pątnowem).

Ks. Juliusz Kulesza, Album Duchowieństwa..., 1886, Biblioteka Kornicka, sygn. 41394 (fragment).

Nagrobki Kuleszów na Cmentarzu w Miłosławiu. Źródło: www.pradzieje.com

Anons - msza św. za duszę śp. Tadeusza Kuleszy „Dziennik Poznański” 1863, nr143

Jeśli chodzi o biologiczną (poniżej przyjrzymy się też pewnym ustaleniom ciekawej historii przygarniętej i wychowanej jak córka małej Nimfy) córkę Jana Macieja i Franciszki Kuleszów, Marię Józefę, urodzoną po wielu latach małżeństwa 2 lipca 1835 roku w Gostyniu, to szczególną uwagę trzeba zwrócić na rodziców chrzestnych, a głównie na matkę chrzestną. W ciepły, jak można przypuszczać, dzień 13 lipca została ochrzczona w gostyńskiej farze. Ojcem chrzestnym był Józef Gościański? (nazwisko mało czytelne, zatem może brzmieć nieco inaczej), kupiec – sukiennik z Leszna, chyba powiązany gospodarczo z pobliską wsią Koronowo, oraz Julianna Kulesza, żona burmistrza Kobylina. To delikatna sugestia na pokrewieństwo jej męża Erazma z Janem Kuleszą, burmistrzem Gostynia, chociaż sprawa może być traktowana jako „delikt genealogiczny”, gdyż aktualnie brak jest bezpośrednich dowodów na ową wspólnotę rodową. Marianna wyszła za mąż w 1859 roku za Ludwika Fromma, urzędnika sądowego w Gostyniu, a następnie długoletniego tłumacza sądowego języka niemieckiego w Poznaniu.

„Dziennik Poznański” 1909, nr 193

Zadałem sobie kiedyś pytanie, co wiemy o potomkach tej pary i czy jest szansa na odnalezienie kogokolwiek żyjącego.

W rodzinie Ludwika i Marii Frommów urodziło się czworo dzieci. Dwoje pierwszych w Gostyniu, następnych dwoje w Poznaniu, a to: Michał Tadeusz Antoni (1860-?), Franciszka Marianna (1862- po 1924 roku), Anna (1866-1899) i Antonina Franciszka (1868-1904).

Michał Tadeusz Antoni Fromm (1860-?), jedyny syn Ludwika i Marii z Kuleszów, wnuk kapitana wojsk napoleońskich Jana Kuleszy.

Urodził się 9 września 1860 roku. Nazwisko Fromm w tłumaczeniu na język polski znaczy – Pobożny. Nie mnie osądzać kogokolwiek, ale w jego przypadku podróże być może tej pobożności nie sprzyjały. Jako „podróżujący kupiec”, bywał w różnych miejscach, między innymi w Le-

gnicy, Kłodzku, Frankfurcie n/Odrą i Berlinie. Pod jego nazwiskiem i z adnotacją nazwiska matki, w indeksie urodzeń USC w Berlinie z 1897 roku, odnotowane zostało dziecko o nazwisku Anton Fromm. Natomiast z aktu ślubu nr 627/1901 USC Poznań (obwód miejski) dowiadujemy się, że ojciec uznaje go formalnie za syna. Żoną Michała została wtedy Władysława Tomaszewska, urodzona 24 czerwca 1875 roku w Inowrocławiu, córka mistrza krawieckiego, zmarłego w Kruszwicy, zamieszkała w tym czasie (ślub 28 września 1901 roku) razem z Tadeuszem Michałem Frommem w Poznaniu pod tym samym adresem! To w zasadzie wszystkie najważniejsze informacje, jakie udało się zgromadzić. Dodajmy tylko, że zapowiedzi ślubu tych dwojga osób odnotowane zostały w poznańskiej prasie 22 sierpnia 1901 roku. Michał Fromm nie figuruje w nekrologu dotyczącym zgonu siostry Antoniny z 1904 roku, co może oznaczać, że zmarł przed jej zgonem lub był gdzieś daleko w świecie. Niestety, nie ustaliłem, kiedy Michał zakończył swój komiwojażerski żywot. W poznańskiej ewidencji osób z lat 1870-1931 odnotowano, że zmarł. Daty i miejsca zgonu brak. Losy żony i syna Antona też pozostają nieznane. Uznanie Antona za potomka, w którym płynęłaby krew po Janie Kuleszy, jest wielce problematyczne.

Anna Manowska z Frommów (1866-1899), jedyna zamężna córka Ludwika Fromma i Marii z Kuleszów.

Anna urodziła się 26 maja 1866, zmarła 2 października 1899 roku w Poznaniu, ale pomiędzy tymi datami... "wędrowała trochę po okolicy". Wyszła za mąż 19 stycznia 1884 roku w Śremie za Stanisława Benona Manowskiego, syna Józefa (nauczyciela, między innymi w Gębicach i Śremie) oraz Antoniny Preibisch, urodzonego w Starej Krobi 21 maja 1854 roku. Stanisław Manowski był (już w roku ślubu) zarządcą majątku w Zielińcu (powiat wrzesiński). W późniejszym czasie Anna i Stanisław Manowscy zmieniali miejsca zamieszkania w związku z charakterem pracy męża jako administratora majątków ziemskich, o czym świadczą akta metrykalne (urodzenia i zgony) licznych dzieci: Ireny Marii (1884-1885) w Zielińcu; Anieli Marii (1885-1886) w Zielińcu; Tadeusza 26 sierpnia 1886 w Zielińcu; Zygmunta Stanisława 12 kwietnia 1888 roku w Poznaniu; Marii Anny (1889-1890) w Kotlinie, zmarłej tamże w następnym roku; Kazimiery urodzonej w Kotlinie 19 sierpnia 1890 roku i Marii Józefy 27 października 1892 roku w Poznaniu, zmarłej 8 listopada tego samego roku. Stanisław Manowski zmarł w Koninie (chodzi o Konin w gminie Lwówek w powiecie nowotomyskim) 13 października 1894 roku, a matka Anna z Frommów Manowska po pięciu latach od tego zdarzenia. Śmierć, jak widzimy, „goniła” śmierć. Wnukami, które przeżyły magiczny rok 1900, zaopiekowali się zapewne dziadkowie, Ludwik i Maria z Kuleszów Frommowie jak i siostra Anny, Antonina Fromm. Dwa lata przed swoją śmiercią Anna z siostrą Antoniną Fromm zajęły się handlem artykułami tapicerskimi oraz herbata, o czym donosiła ówczesna poznańska prasa.

Wiemy, że wnuk Frommów, Tadeusz Manowski (rocznik 1886) studiował medycynę we Wrocławiu i Lipsku. Był absolwentem Wydziału Lekarskiego na uniwersytecie w Lipsku (1913). W sierpniu 1917 roku został wcielony do wojska niemieckiego. Służbę odbywał w Rawiczu, Gnieźnie, Treptow, w obozie Beverloo (Belgia) i obozie Holzmunden (Dolna Saksonia). Po wojnie wstąpił do Wojska Polskiego. Służył w baonie artylerii lekkiej w Poznaniu. Kapitan mianowany od 6 listopada 1919 roku. Od 1920 roku był naczelnym lekarzem obozu w Strzałkowie dla jeńców sowieckich oraz lekarzem w Powiatowej Komendzie Uzupełnień w Inowrocławiu. Hasło „Strzałkowo” bywa dziś często używane propagandowo przez Rosję jako odpowiedź na polskie żądania ukarania winnych zbrodni katyńskiej jako część propagandowej akcji Anty-Katyń. Większość więźniów, która spoczywa na cmentarzu jenieckim w Strzałkowie, umarła wskutek epidemii tyfusu. Tadeusz ożenił się z Marią Wenk vel Wenck z Wrocławia urodzoną w 1891 roku. Nie wiadomo, czy posiadali dzieci. Tadeusz Manowski figuruje na liście katyńskiej z 1940 roku! Postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Lecha Kaczyńskiego z 5 października 2007 roku został awansowany pośmiertnie na stopień majora. Był prawnikiem kapitana Jana Macieja Kuleszy.

Młodszy brat Tadeusza, Zygmunt Stanisław, zmarł w stanie bezzennym w Poznaniu 24 stycznia 1916 roku w wieku 27 lat, a więc jeszcze przed odejściem dziadka Ludwika Fromma. Trudne to były przeżycia dla Marii „Kuleszyni”, jak nazywała ją kuzynka Wanda Reichsteinowa, autorka słynnych gostyńskich wspomnień o rodzinie.

Kazimiera Manowska(1890-1925), córka Stanisława Benona – dzierżawcy majątków (1854-1894) i Anny z Frommów (1866-1899).

Jedynym dzieckiem, córką Manowskich, której losów nie znałem do 15 stycznia 2025 roku, była właśnie Kazimiera. Z jej najbliższej rodziny, po śmierci babki Marii z Kuleszów, pod koniec 1924 roku żył tylko brat Tadeusz, wspomniany powyżej lekarz, kapitan. Po uzyskaniu przez Polskę niepodległości w 1918 roku, los przysporzył Kazimierze przez kilka następnych lat trochę szczęścia, ale wkrótce po śmierci „Kuleszyny” – następna tragedia.

„Kurier Poznański” 1925, nr 94

Nigdy nie traćmy nadziei – i w tym przypadku sprawdziło się to powiedzenie – bowiem w moich dotychczasowych ustaleniach i opisach obok imienia Kazimierzy pozostawiałem uwagę: dalsze losy nieznane. Było tak aż do momentu pojawienia się w skrzynce mailowej sensacyjnej wiadomości od bardzo dobrze zorientowanego w sprawie rodziny Zeidlerów, wyśmienitego genealoga, historyka i regionalisty Grzegorza Mencla: „Kazimiera Manowska wyszła za mąż w Warszawie 15 kwietnia 1920 roku za doktora prawa Adama Bronisława Lisiewicza, pracownika Ministerstwa Spraw Zagranicznych, lat 31, syna Aleksandra i Matyldy z Radziszewskich, urodzonego we Lwowie. Ona biuralistka, zamieszkała przy ul. Hożej. Wiek zgodny z aktem urodzenia”. W Internecie i literaturze znajduje się mnóstwo biogramów, informacji rodzinnych dotyczących Adama Bronisława Lisiewicza, przebiegu jego pracy dyplomatycznej czy wcześniejszej służby w Legionach Piłsudskiego. Skąpe wiadomości natomiast dotyczą dwóch żon i dwóch synów. Tutaj ograniczymy się więc do kilku nieznanych do tej pory ustaleń.

Nie wiemy, w jakiej instytucji pracowała Kazimiera w charakterze biuralistki i w jaki sposób oraz kiedy trafiła do Warszawy. Nazwisko innego Lisiewicza, Jerzego, przemysłowca, urodzonego we Lwowie występuje w poznańskiej ewidencji. Czy ten fakt może być śladem? Zbieżność imienia i nazwiska jego żony z nazwiskiem matki Adama Lisiewicza jest chyba nieprzypadkowa. Druga możliwość powodu trafienia Kazimierzy Manowskiej do Warszawy to prawdopodobne kontakty brata Kazimierzy, kapitana Tadeusza Manowskiego z Ministerstwem Spraw Zagranicznych z racji jego pracy i służby jako lekarza obozu w Strzałkowie dla jeńców sowieckich. Adam Lisiewicz od 15 grudnia 1918 do 20 kwietnia 1920 roku (ślub odbył się kilka dni wcześniej) był referentem w referacie do spraw opieki nad jeńcami i robotnikami w MSZ. W ramach zmian stanowisk i miejsc pracy w dyplomacji przez Adama Lisiewicza małżonkowie trafili do Essen w Niemczech. Adam objął tam funkcję konsula. 2 kwietnia 1925 roku w Essen urodził się syn Aleksander, późniejszy radiooperator (w czasie wojny) w RAF-ie. Niestety, Kazimiera umarła po niecałych trzech tygodniach od porodu. Adam Lisiewicz ożenił się powtórnie. Służba w dyplomacji trwała.

We wrześniu 1939 roku był zastępcą prezydenta Warszawy Stefana Starzyńskiego. Przez kilka miesięcy 1940 roku po wcześniejszej ewakuacji z Polski był Konsulem Generalnym w Mar-

syli, którą musiał opuścić kiedy rząd Vichy został zmuszony do zerwania stosunków dyplomatycznych z rządem emigracyjnym RP. Zmarł 21 kwietnia 1948 roku w Londynie. Pochowany został na cmentarzu St. Mary's Roman Catholic Cemetery w Londynie.

Adam Lisiewicz, domena publiczna (NAC)

Marszałek Józef Piłsudski opuszcza Zamek Królewski. Na zdjęciu szef Kancelarii Cywilnej Prezydenta RP Adam Lisiewicz (pierwszy z lewej, w drzwiach), domena publiczna (NAC)

Nekrolog – prasa polonijna

Syn Adama i Kazimiery, Aleksander Adam, w 1949 roku via Atlantyk przybył do USA. Osiedlił się w stanie Kalifornia. Otrzymał obywatelstwo Stanów Zjednoczonych. Zmienił nazwisko na Liston. W 1963 roku ożenił się z Lorraine Ann Esgandarian. Żona zmarła w 2021 roku, a Aleksander Adam, prapraprawnuk kapitana Jana Macieja Kuleszy, w roku następnym. Mieli dwie córki o imieniu Aleksandra Elizabeth i Dana Suzanne. Wymienione panie i żyjący potomkowie pierwszej z nich zachowali nazwisko rodowe, aczkolwiek zmienione na Liston.

Tablice nagrobne, źródło: www.findagrave.com

Przyrodni brat Aleksandra Adama Lisiewicza, Adam Aleksander, urodził się w 1935 roku. W 1958 roku zamieszkał w Kanadzie, dokąd przeprowadził się z Wielkiej Brytanii. Zmarł w 2011 roku w Baltimore (USA). Był doktorem filozofii. W 1960 roku jego matka, Janina z domu Stępień, przeprowadziła się z Wielkiej Brytanii również do Montrealu (Kanada), aby na koniec osiąść także w Baltimore, gdzie zmarła w roku 1998.

Tak więc wiemy już, że w Stanach Zjednoczonych żyje aktualnie czwarte, piąte pokolenie po jedynej córce Jana Kuleszy, Marii i jej mężu Ludwiku Frommach.

Być może zbyt dużo tutaj epatowania czytelników częstymi informacjami dotyczącymi przedwczesnych śmierci w tej rodzinie, ale statystyka jest rzeczywiście jednoznaczna. Troje na czworo dzieci zmarło przed rodzicami - Marią i Ludwikiem Frommami. Wcześniejsze zgony, przed dziadkami, zanotowano też w stosunku do pięciorga wnucząt.

Na zakończenie dodam jeszcze, że Antonina, córka Frommów zginęła tragicznie w nurtach rzeki Warty w Poznaniu. Wyszła z domu i już nie powróciła. Był rok 1904.

„Dziennik Poznański” 1904 nr 240

Okienko życia. Przybrana córka Jana Kuleszy - Nimfa Lucyna Malczewska

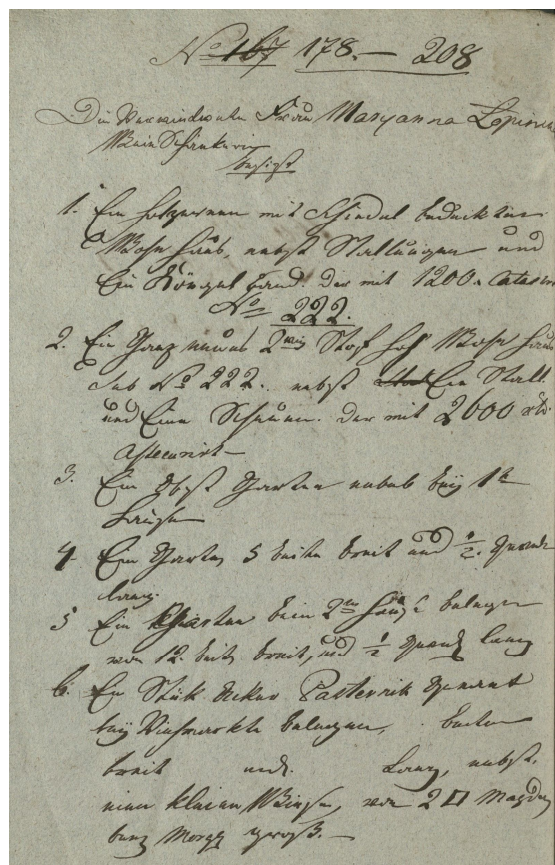
Niepozorna, piętrowa z poddaszem - kamienica w Gostyniu znajdująca się obecnie przy Placu Karola Marcinkowskiego 10, dawniej Targowisko 10, kryje niesamowite historie Gostynia. Wybudowana na przełomie XVIII i XIX wieku (przyjmuje się rok 1800) według projektu nieznanego mi architekta, być może na wzór powstających domów w tym okresie w Poznaniu lub Lesznie. Inwestorem był bowiem poznany już Ignacy Łopiński, bogaty kupiec z Poznania handlujący trunkami (wino, piwo), zięć kompozytora Józefa Zeidlera. Łopiński i Zeidler osiedli z rodzinami w Gostyniu. Nazwisko Ignacego Łopińskiego, posiadacza szynku (karczmy), jednego z przeszło trzydziestu w tym czasie, figuruje w aktach Miasta Gostynia w 1808 roku, a jego żony Marianny z nazwiskiem Łopińska, w hipotece z 1818 roku.

Dom Kuleszy, fot. autora z 2025 roku

Na podstawie tego ostatniego zapisu wiemy, że była właścicielką dwóch domów mieszkalnych. Jeden był drewniany, kryty gontem wraz ze stajnią oraz z ogrodem za karczmą i miejscem na biesiady i gry towarzyskie, o wartości 1200 talarów. Drugi, nowy, dwupiętrowy (dosłownie dwukondygnacyjny z poddaszem – zwany później domem Kuleszy) wraz ze stajnią oraz jedną nową stodołą, ubezpieczone były na 2600 talarów. W skład majątku Marianny Łopińskiej wchodził też przy pierwszym wymienionym domu sad. Ogród był szeroki na pięć zagonów i długi na 1/2 (Quand? – nieznana mi jednostka). Do nowego domu przynależał również ogród szeroki na 12 zagonów i długi na 1/2 (Quand?). Dalej kawałek pola uprawnego, zwanego *Pasternikiem*, położony

był przy targu bydła, szeroki na ... [nie zostało zapisane w oryginale] zagonów i długi na [...], obok zaś mała łąka, o powierzchni dwóch mórg kwadratowych miary magdeburskiej dopełniały całości.

Hipoteka z 1818 roku, Marianna Łopińska, k. 53.

Stawiam zatem ponownie pytanie, czy Józef Zeidler i jego żona Barbara z domu Schlabs (zmarła 6 września 1817 roku) musieli korzystać z zasobów mieszkalnych gostyńskich filipinów? Na podstawie gostyńskich akt metrykalnych łatwo daje się utworzyć listę osób zamieszkujących w jednym i drugim domu od 1799 roku. Do śmierci lub zamążpójścia każdej z wymienionych poniżej osób z rodziny Zeidlera mieszkali tam: Józef Zeidler – do 1806 roku; żona Barbara – do 1817 roku; córka Karolina, żona Antoniego Dabińskiego raczej nie, bo przed ślubem mieszkała poza Gostyniem; Julianna – żona kapitana Jachelskiego – burmistrza Gostynia i Zdun do czasu ślubu i przeprowadzki do miejsca pracy męża w 1814 roku, z przerwami w związku z zamieszkiwaniem w roku 1799 w Budziejowicach (parafia Popowo Kościelne) i w Rawiczu oraz syn Piotr przez kilka lat na początku XIX wieku zanim przeniósł się do Poznania.

Z dość licznej rodziny Łopińskich oczywiście był to ojciec Ignacy do 1811 roku, jego żona Marianna z Zeidlerów do 1826 oraz dzieci: Marcjanna (1797-1799) urodzona w Poznaniu, ale zmarła w Gostyniu; Marcin (1799-1800) urodzony i zmarły w Gostyniu; Franciszka (1801-1887), żona Jana Kuleszy; Julianna (1803-1804) urodzona i zmarła w Gostyniu; Nepomucena (1805-1810) podobnie jak siostra Julianna; Wiktoria (1807-1868) i Antonina (1811-1888) być może aż do wyjścia za mąż kolejno w latach 1834 i 1830. Wiadomości uzyskane zatem z akt Miasta Gostynia i akt metrykalnych pozwalają przybliżyć datę osiedlenia się Zeidlerów i Łopińskich w Gostyniu. Chronologia zdarzeń metrykalnych podpowiada, że najpierw, prawdopodobnie w 1797 lub 1798 roku osiedli tutaj Zeidlerowie i zamieszkali w „starym domu”, a po roku lub dwóch Łopińscy. Przełomowym był rok 1799, kiedy to dzieci poznańskiego kupca zaczęły się rodzić i umierać w Gostyniu, a na „domu Kuleszy” zawisła już wiecha.

Kulesza, jak wiemy, będąc od 1814 roku burmistrzem Gostynia, ożenił się z Franciszką, córką Łopińskich w 1817 roku. Po śmierci teściowej w 1826 roku majątek przeszedł w jego posiadanie, aczkolwiek z braku akt spadkowych nie znamy dokładnych zapisów. Wpis katastralny z nazwiskiem Jana Kuleszy odnalazłem dopiero pod datą 18 grudnia 1845 roku.

Kuleszowie długo nie mieli własnych dzieci, aż nastąpił „cud”. Na progu domu znaleźli kwilące dziecię płci żeńskiej. Owiane legendą znalezienie małej Nimfy w koszyku na przydomowym ganku przypomina historię bliźniaków, założycieli Rzymu, tylko że w tym przypadku nie było wielkiej rzeki. Nadano jej nazwisko Nimfa Lucyna Malczewska (1825-1899). Wyrosła na piękną pannę. W wieku 16 lat zakochała się w przybyłym do Gostynia doktorze medycyny Antonim Freudenreichu (1808-1884). Rodzicami Antoniego byli: Antoni Freudenreich i Elżbieta Cowsig z domu Horn (rozwidziona). Ślub jego rodziców w obrządku protestanckim odbył się w Poznaniu w 1803 roku. Antoni ochrzczony został w obrządku katolickim. Widać na takie małe konwenanse nie zwracał uwagi kapitan Kulesza. Ważniejsza była miłość dwojga osób. Zresztą kapitan też zakochał się w pięknej Franciszce Łopińskiej, o czym wiemy, bo raczy nas tą przypowieścią Wanda Reichsteinowa z Szymańskich.

W piątek dnia 19 b. m. o 2 godzinie rano zasnęła
w Bogu po długich cierpieniach, opłaczona św. Sakra-
mentami ś. p. 4262

Nymfa z Kuleszów
Radczyni Dr. Freudenreich.

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek dnia 22 t.m.
o 6 godzinie po południu z domu żałoby przy ulicy
Rycerskiej Nr. 17.

Nazajutrz odprawi się o godzinie 9 rano msza św.
za spokój jej duszy w kościele św. Marcina, o cz m
donoszą w ciężkim smutku pogrążeni

Dzieci, wnuki i rodzeństwo.
Osobnych zawiadomień się nie rozseła.

„Dziennik Poznański” 1899, nr 115

Po ślubie około 10 lat mieszkali w Gostyniu, gdzie mąż prowadził praktykę lekarską. Następnie zamieszkali w Poznaniu. Mieli co najmniej sześcioro dzieci, w tym: Annę Elizę (1842-1918), Stanisławę (1844-?), Antoniego Juliana (1848-1894) - kupca, Helenę (1852-1927), Anielę Józefę (1858-1910) i Stefana (1859-1861). Genealogia mówi nam, że krew Nimfy i Antoniego Freudenreicha płynie między innymi w potomkach podpułkownika doktora Bernarda Śliwińskiego (1883-1941), dowódcy Grupy „Leszno” w zwycięskim powstaniu wielkopolskim, międzywojennym prezydencie Bydgoszczy. Przebieg samego powstania wielkopolskiego, jak i rola, jaką pełnił dowódca doktor Bernard Śliwiński, zostały szeroko opisane w wielu publikacjach. Jest to zatem postać powszechnie znana. Bernard Śliwiński ożenił się w 1922 roku z Marią (Marianną) Cichowicz (1899-1945), córką Mariana Cichowicza, kupca z Poznania i Anny Elżbiety z Cynków. Rodzicami tej ostatniej osoby byli: Włodzimierz Cynka (1849-1920) i Aniela Józefa Freudenreich (1850-1910) urodzona w Gostyniu, córka Antoniego i Nimfy.

Na marginesie dodajmy, że Włodzimierz (Władysław Aleksy) Cynka urodził się i zmarł w Poznaniu, ale jego korzenie rodzinne sięgają Piasecznej Góry, czyli obecnych Piasków koło Gostynia. Ojcem Włodzimierza był Antoni Cynka (1820-1896), kierownik szkoły elementarnej w Chwaliszewie (w ramach miasta Poznania), który urodził się w Krzyżankach koło Pępowa. Matka Aleksandra, z domu Knorr, wywodziła się z Witkowa w powiecie wrzesińskim. Natomiast dziadek Jan Samuel Zinke (około 1789 - po 1838), który przyjął spolszczone nazwisko Cynka, pochodził z Pakosławia z rodziny ewangelickiej, a babcia Kunegunda (około 1788-1834) z rodziny Bart-

lewiczów z Piasków. Jan Cynka był ekonomem i dzierżawcą w okolicznych dobrach (folwarkach), m.in. w Grodnicy, Krzyżankach, Lipiu. W Grodnicy w 1834 roku zmarła żona Kunegunda. Jan w krótkim czasie ożenił się jeszcze dwukrotnie. Istnieje więc domniemanie, że rodziny Cynków, Kuleszów i Freudenreichów znały się wcześniej niż wynikałoby to z zapisów ślubów Włodzimierza Cynki z 1875 roku ze Stanisławą Marią z Freudenreichów (1844-1876), a po jej śmierci z siostrą Anielą Józefą w 1878 roku.

Śliwiński
367

Nazwisko rodziców:								
L. porz.	Nazwiska i imiona	Stan odn. zawod	Urodzin			Wyznanie	Miejscowość urodzenia i powiat	Stosunki osobiste n. p. dotyczące zawodu i t. d.
			dzień	mięsiecie	rok			
1	<i>Śliwiński</i> <i>Bernard</i>	<i>Kom.</i> <i>P. P.</i>	<i>5</i>	<i>7</i>	<i>1894</i>		<i>Poznań</i> <i>p. Gostyń</i>	<i>ślub 24. 4. 22 = 331 E</i>
2	<i>Marta z</i> <i>Cichowicz</i>	<i>żona</i> <i>ul. 27. Grodnica</i>	<i>2</i>	<i>10</i>	<i>1899</i>		<i>Poznań</i>	
3	<i>Roman</i> <i>Maryja</i>	<i>syn</i> <i>39/15</i>	<i>8</i>	<i>1</i>	<i>1898</i>		<i>Poznań</i>	<i>Mieszkanie: 7. 5. 21. z Poznań</i> <i>ul. ul. 13. 14. Grodnica 13</i> <i>1. 1. 1</i> <i>15. 4. 22. z Wybranym</i> <i>23. Grodnica Jan 6</i>
4	<i>Tomasz August</i>	<i>syn</i> <i>17. 2. 30</i>	<i>17</i>	<i>2</i>	<i>1930</i>		<i>Poznań</i> <i>383</i>	

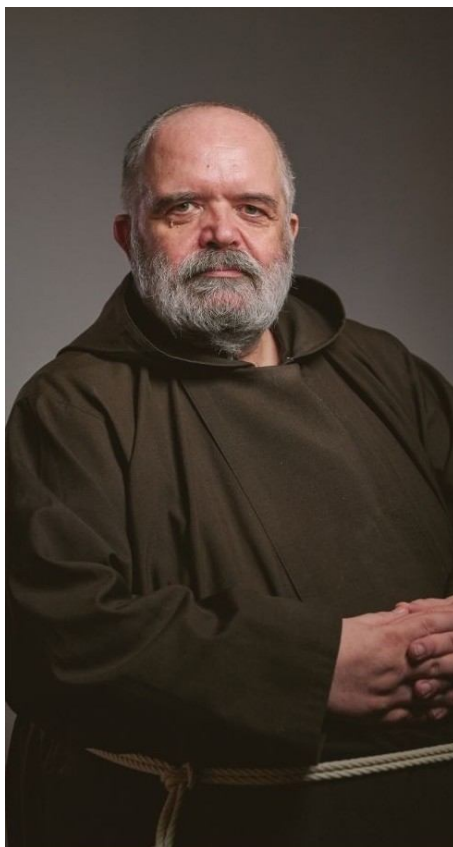
Archiwum Państwowe w Poznaniu

Rodzina Bernarda Śliwińskiego, e-kartoteka

Bernard i Maria Śliwińscy mieli dwóch synów: Romana Mariana (1928-1944), który zginął w pierwszym dniu powstania warszawskiego i Tomasza Augustyna (1930-2016). Synem Tomasza Augustyna i Teresy Śliwińskich jest brat Piotr Jordan Śliwiński – franciszkanin kapucyn, doktor filozofii. „Urodził się w Poznaniu. Śluby wieczyste złożył 19 marca 1991 roku w Krakowie, święcenia kapłańskie 2 maja 1992 roku w Krakowie. W latach 2008–2012 studiował filozofię na Uniwersytecie Gregoriańskim w Rzymie. Studia zakończył obroną pracy doktorskiej. Obecnie jest wykładowcą filozofii w Wyższym Seminarium Duchownym Kapucynów w Krakowie i adiunktem w Katedrze Lingwistyki Komputerowej Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Jako duszpasterz pracował w Krakowie i Krakowie-Olszanic. Współtworzy zespół prowadzący szkołę dla spowiedników, a w latach 2010-2014 był jej dyrektorem. Od lipca 2015 roku przebywa w Sko-mielnej Czarnej”.

Płk Bernard Śliwiński. Źródło; Miejska Biblioteka Publiczna w Lesznie

o. Piotr Jordan Śliwiński, domena publiczna

Konkluzja

Po 100 latach od napisania wspomnień przez Wandę Reichstein z Szymańskich trafiła do Gostynia informacja, którą opublikowałem poprzez serwis społecznościowy Facebook, że DOM KULESZY „ŻYJE W POTOMKACH”, HEN ZA OCEANEM, a nie tylko jako obiekt historyczny czy architektoniczny. Przełom w ustaleniu żyjących potomków kapitana Kuleszy nastąpił stosunkowo niedawno. Bowiem na początku 2025 roku Grzegorz Mencel odnalazł dwa kluczowe dokumenty: akt zgonu Marii Fromm, córki kapitana Kuleszy, z 1924 roku w aktach metrykalnych USC Czerniejewo i wspomniany akt ślubu prawnuczki Jana Kuleszy, Kazimierzy Manowskiej, z 1920 roku w aktach parafii św. Aleksandra w Warszawie.

To właśnie Grzegorzowi Mencelowi możemy zawdzięczać to epokowe odkrycie genealogiczne. Przypomnę też, że odnalazł on również zapis ślubu Antoniego Dabińskiego z 1799 roku z córką kompozytora Józefa Zeidlera. Fakt ten zmienia postrzeganie tych dwóch członków świętogórskiej kapeli z Gostynia. Nie pisali o tym wcześniej z braku ustaleń, a zatem i wiedzy w tym zakresie, badacze tematyki muzyki dawnej, czyli ksiądz doktor Władysław Zientarski i doktor Danuta Idaszak. Grzegorzowi Mencelowi należy się podziękowanie ze strony mieszkańców Gostynia i Święciechowy. Należy uznać, że nie tylko rodzimy regionalista może wnieść swój niewielki wkład w uzupełnienie kart lokalnej historii. Skrzętnie prowadzone zapisy, dokumenty i informacje możecie Państwo znaleźć na stronie www.pradzieje.com, gdzie dowiódł swojego pochodzenia od przodków żyjących w Święciechowie w XVIII wieku i udokumentował pochodzenie Józefa Zeidlera.

Z dziejów rodziny Kuleszów i ich zstępnych można się domyślać pośrednio przyczyn braku szerszego, niż tylko lokalne, zainteresowania osobą ważną dla Gostynia, jaką był i jest historycznie kapitan Jan Maciej. Na podstawie powyższych ustaleń można wyciągnąć pewien wniosek, dlaczego tak właśnie było i jest w przypadku tej części rodziny Józefa Zeidlera. Wiemy bowiem obecnie, że jedynymi zstępnymi kapitana Kuleszy są żyjący w Stanach Zjednoczonych potomkowie z rodziny Manowskich, po prammatce Kazimierze, o której w kalifornijskiej rodzinie wiadomości się nie zachowały. Rodzina Listonów nie jest szczególnie zainteresowana tą wiedzą. Wiadomość przyjęła z zadowoleniem i dużą uprzejmością, ale jednocześnie z brakiem szerszego zainteresowania

historią rodzinną z nieznanego im gałęzi babki Kazimierzy, co nie jest sytuacją nadzwyczajną. Szanuję i taką decyzję. Prawie stuprocentowa pewność, że obecnie nie żyje nikt inny z potomków Marii Fromm z Kuleszów, niż wymienione osoby w USA, wynika nie tylko z przytoczonych faktów. Pośrednio skłania do takiego wniosku brak jakiegokolwiek zainteresowania ze strony potencjalnych potomków, którzy w dobie dzisiejszych możliwości komunikacyjnych znaleźliby się być może po stronie poszukujących swoich korzeni w Gostyniu. Chociaż nigdy nie tracimy nadziei.

Wrocław, w czerwcu 2025 roku

Bibliografia

Źródła

Akta metrykalne parafii ewangelickiej Piaski, parafii katolickich z Czerniejewa, Gostynia, Lwowa, Poznania, Strzelec Wielkich, Święciechowy, Warszawy oraz Urzędów Stanu Cywilnego z Berlina, Czerniejewa, Essen, Kotlina, Poznania, Oblączkowa.

Archiwum Państwowe w Lesznie, *Akta Miasta Gostynia*, sygn. 34/16/0.

Archiwum Państwowe w Poznaniu, *Kartoteka ewidencji ludności Miasta Poznania 1870-1931*.
<http://e-kartoteka.net/pl/search>.

Prasa:

„Dziennik Poznański” 1878, nr 226; 1897, nr 87 i 88; 1901, nr 191; 1902, nr 292, 294; 1904, nr 240; 1909, nr 193.

„Kurier Poznański” 1917, nr 174; 1925, nr 94.

„Przyjaciół Ludu” 1904, nr 260.

„Wielkopoleanin” 1904, nr 242.

Edycje źródłowe, artykuły i opracowania

Anna Ambrochowicz-Gajownik, *W cieniu Lazurowego Wybrzeża. Konsulat polski w Marsylii w latach 1919-1940*, Warszawa 2019.

Piotr Bauer, Stefan Jankowiak, *Zarys dziejów Piasków*, Grabonóg 2002.

Paweł Ceramka, Krzysztof Szczepanik, *Urzędy Konsularne Rzeczypospolitej Polskiej 1918-1945*, Informator archiwalny, Warszawa 2020.

Marcin Chamot, *Bernard Śliwiński – prezydent Bydgoszczy w II RP: prawnik, powstaniec wielkopolski*, Bydgoszcz 2021.

Jan Bohdan Gliński, *Słownik biograficzny lekarzy i farmaceutów – ofiar II Wojny światowej*, Wrocław 1999, t. 2.

Gminna ewidencja zabytków. Gmina Gostyń, aktualizacja 2016-2017r., Hotel Poznański, ob. dom., pl. K. Marcinkowskiego 10, mur., pocz. XIX w. (nr. rej. 634/1564/A z 24.07.1974 r.).

Krzysztof Gorczyca, *Sprawozdanie z badań archeologicznych na polu bitwy pod Olszowym Młynem 22 marca 1863 r.*, „Konińskie Zeszyty Muzealne”, nr 8 (2013), s. 35-62.

Krzysztof Gorczyca, Michał Górny, Krzysztof Płachciński, *Szlakiem partii Kazimierza Mielęckiego 1863*, Konin 2020, s. 286-292.

Danuta Idaszak, *Muzyka u Księża Filipinów na Świętej Górze w Gostyniu*, Gostyń 2004.

Adam Kajczyk, *Kapitan Andrzej Jachelski i kapitan Jan Kulesza – oficerowie napoleońscy w służbie magistratu gostyńskiego*, „Rocznik Gostyński” 2014, nr 1.

Ryszard Kołodziejczak, *Korespondencja z rodziną Liston*. Zbiory autora.

Ryszard Kołodziejczak, *Józef Zeidler jako dzierżawca Szczodrochowa. Przyczynek do historii życia artysty*, „Rocznik Gostyński” 2023, nr 10.

Ryszard Kołodziejczak, *Śladami wspomnień Wandy z Szymańskich Reichsteinowej (1843-1928)*, „Rocznik Gostyński” 2024, nr 11.

Jacek Mirecki, Michał Pawełczyk, *Księga łez*, Września 2022.

Bogusław Polak, *Dowódca Grupy „Leszno”: ppłk dr Bernard Śliwiński (1883-1941)*, Leszno 2018.

Wanda Reichsteinowa z Szymańskich, *Wspomnienia z dawnego Gostynia*, „Ziemia Gostyńska” 1926, nr 2.

Grzegorz Skorupski, *Wędrowniki w przeszłość. Gostyń i okolice*, Gostyń 2009.

Krzysztof Smolana, *Urzędnicy służby zagranicznej Rzeczypospolitej Polskiej 1918-1945*, Warszawa 2020.

Marcin Węclawski, *Śp. Teresa i Tomasz Śliwińscy*, „Maryjna Wspólnota” , Poznań 2016, nr 4 (177), s. 4.

Netografia

Krystian Czub, *Antoni August Henryk Freudenreich (1808-1884)*,

<https://www.muzeum.gostyn.pl/i/ngsb/freudenreich%20antoni.pdf>.

Dominikańskie Centrum Informacji o NRR i sektach, *Piotr Jordan Śliwiński OFM cap. – Guru czy kierownik duchowy*, <https://www.youtube.com/watch?v=B2RWy44DJCo>.

Instytut Pamięci Narodowej, <https://straty.pl/szukaj-osoby.php>.

Adam Kajczyk, *Kapitan Jan Kulesza – burmistrz Gostynia*,

<https://napoleon.org.pl/index.php/festum-omnium-sanctorum/pamiatki-napoleonskie-w-polsce/610-kapitan-jan-kulesza-burmistrz-gostynia>.

Ryszard Kołodziejczak, *Józef Zeidler (ok. 1744-1806), kantor, kompozytor, pisarz miejski. Nadpalone drzewo genealogiczne*, Wrocław 2023, <https://www.muzeum.gostyn.pl/i/dg/4232.pdf>.

Ryszard Kołodziejczak, *Ród Dabińskich i Zeidlerów z Święciechowy*, Wrocław 2024, https://nowe.muzeum.gostyn.pl/wp-content/Dzieje_Gostynia/dg026.pdf.

Jerzy Łojko, Paweł Markowski, Tomasz Woźniak, *Bitwa pod Olszowym Młynem*, [w:] <https://powiat.konin.pl/bitwa-pod-olszowym-mlynem>.

Muzeum Powstania Warszawskiego, <https://www.1944.pl/powstancze-biogramy/roman-sliwinski,45136.html>.

Parafia Nawiedzenia NMP w Skomielnej Czarnej:

<https://skomielnaczarna.kapucyni.pl/index.php/wspolnota-braci-kapucynow>.

Uniwersytet Jagielloński: *Dr Piotr Jordan Śliwiński OFM Cap*,

<https://www.ksi.uj.edu.pl/dr/sliw.html>.

Inne

Aleksander Adam Lisiewicz - Liston: San Francisco. Rejestry naturalizacji:

<https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:33S7-8BVX-KV8?view=index&action=view&lang=pl>.

Kalifornia. Różne dokumenty, Zapisy przyznania obywatelstwa:

<https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:939N-D7B4-R?view=index&action=view&lang=pl>.

Alexander A Lisiewicz, "California, Marriage Index, 1960-1985": Alexander A Lisiewicz, "California, Marriage Index, 1960-1985"

Alexander Adam Liston (1925-2022) - Find a Grave Memorial: Alexander Adam Liston (1925-2022) - Find a Grave Memorial

The State Bar of California: <https://apps.calbar.ca.gov/attorney/Licensee/Detail/161045>; <https://apps.calbar.ca.gov/attorney/Licensee/Detail/161045>.

Adam A. Lisiewicz: Adam Lisiewicz, "United Kingdom, Outgoing Passenger Lists, 1890-1960": <https://www.familysearch.org/ark:/61903/1:1:6858-J6M7?lang=pl>.

Adam A Lisiewicz, "United States, Public Records, 1970-2009" : <https://www.familysearch.org/ark:/61903/1:1:295B-M1S?lang=pl>.

Adam A Lisiewicz, "United States, Social Security Death Index", <https://www.familysearch.org/ark:/61903/1:1:VSHC-W2V?lang=pl>

<https://www.findagrave.com/memorial/248333546/adam-alexander-lisiewicz>

<https://www.familysearch.org/ark:/61903/1:1:6YMF-3XPX?lang=pl>

Janina Lisiewicz: Janine Lisiewicz, "United Kingdom, Outgoing Passenger Lists, 1890-1960" ; <https://www.familysearch.org/ark:/61903/1:1:6856-D56T?lang=pl> ; Janina Lisiewicz, "United States, Public Records, 1970-2009" [Dostęp: 14 czerwca 2025 roku].

